

Tal av Elisabeth Löfgren, pressekreterare på svenska Amnesty på Medborgarplatsen den 4 juli 2009.

Tre veckor har gått sedan presidentvalet i Iran

Ett val som visserligen inte hade förutsättningar att vara fritt och demokratiskt men där folket ändå hoppades att deras röster skulle räknas.

I motsats till tidigare val pågick en intensiv debatt under valkampanjen.

Samtidigt ökade förtrycket.

Det drabbade personer som framförde kritik mot det politiska systemet i Iran och mot själva valprocessen; studenter, kvinnorrättsaktivister, jurister och personer som tillhör icke godkända religiösa minoriteter.

Amnesty kritiserade också själva urvalsprocessen i presidentvalet. Där det mäktiga Vaktarrådet beslutar vilka kandidater som är "lämpliga".

Enligt (artikel 115 i) Irans konstitution måste kandidaterna uppfylla vissa religiösa och politiska kriterier.

De måste ha "god administrativ kapacitet, ett fläckfritt förflutet, vara trovärdiga och troende; övertygade om de grundläggande principerna i den islamiska republiken Iran och den officiella religionen.

Liksom i tidigare val underkände Vaktarrådet majoriteten av kandidaterna, endast fyra godkändes och inte en enda kvinnlig kandidat ansågs uppfylla kriterierna.

Bara några timmar efter att vallokalerna stängdes utropade de styrande i Iran den sittande presidenten Ahmedinejad till segrare.

Vem som egentligen vann valet och med vilka siffror kommer vi aldrig att få veta.

Vad vi vet är att stora delar av det iranska folket känner sig lurade.

De rapporter och bilder som nått omvärlden under de tre veckorna sedan presidentvalet i Iran den 12 juni har varit fantastiska på ett sätt men framför allt fruktansvärda.

Fantastiska för att hundratusentals iranier, trots demonstrationsförbudet vågade gå ut på gator och torg och visa sin vrede över den iranska regimens sätt att genomföra presidentvalet.

Men rapporterna och bilderna blev allt mer skrämmande och fruktansvärda för varje dag i takt med att säkerhetsstyrkor, polis och Bajlismilisen slog ned protesterna med våld.

Bilder på fredliga demonstranter som misshandlas brutalt, människor som skjuts ned på öppen gata.

Iran leds idag av en regim som tar till vilka medel som helst för att behålla makten och tysta all opposition:

- Genom att misshandla demonstranter, fängsla oberoende journalister och politiska ledare från oppositionen.
- Genom att sprida fruktan försöker man tysta ett helt folk som kräver sina grundläggande mänskliga rättigheter.

Förutom allt våld och massarresteringar försöker regimen också, i desperation, hindra omvärlden från att få veta vad som händer i Iran, genom att stoppa kommunikation via Internet och mobiltelefoner och genom att hindra utländska journalister från att rapportera.

Trots alla dessa försök till censur vet människor runt om i världen vilket förtryck som det iranska folket utsätts för.

Under demonstrationerna har tusentals människor gripits, enligt de iranska myndigheterna har 21 dödats men sannolikt är det betydligt fler.

Amnesty får dagligen rapporter om människor som har gripits runt om i Iran: oppositionspolitikere, journalister, akademiker, studenter och människorättsaktivister. En del har släppts efter några dagar andra sitter fortfarande fängslade.

De flesta är antingen supportrar till Hossein Mousavi eller Mehdi Karroubi, två av presidentkandidaterna, andra står den tidigare presidenten Khatami nära, som gav sitt stöd till Mousavi under valkampanjen.

Den 24 juni greps 70 akademiker efter ett möte med Mousavi.

Polis och säkerhetstjänst har stormat in på tidningsredaktioner och gripit journalister.

Bland annat greps 20 av 25 anställda på tidningen Kalameh Sabz den 22 juni. Tidningen startades av presidentkandidaten Mousavi tidigare i år.

Den 25 juni greps människorättsförsvaren och advokaten Mohammad Mostafei av civilklädd polis. Liksom många andra som gripits i Teheran fördes han till det ökända Evinfängelset där fångar torteras dagligen.

Amnesty startade en kampanj för att få honom fri och den 2 juli släpptes han mot borgen. Borgensumman var en miljard rialer vilket är ungefär 800 000 svenska kronor.

Han anklagas för att ha "konspirerat mot statens säkerhet" och för "propaganda mot det iranska politiska systemet".

När han släpptes mot borgen tackade han alla som deltagit i kampanjen för att få honom fri och sa att dagarna i Evinfängelset hade gjort honom än mer bestämd att fortsätta sin kamp för mänskliga rättigheter.

Om han ställs inför rätta och döms kommer Amnesty att återuppta sin kampanj för att få honom fri.

Under fredagsbönen för en vecka sedan krävde Ahmad Khatami, som sitter i Expertrådet, att alla som varit inblandade i demonstrationerna ska straffas hårt och skoningslöst, de har skapat terror och osäkerhet och är fiender till gud och kan därför straffas med döden.

Många av demonstranterna som gripits har tvingats uttala sig i TV där de tar avstånd från protesterna och säger att de har påverkats av utländska medier.

Amnesty befarar att många av dem som gripits har utsatts för tortyr.

Den iranska regimen har genom fängslanden, hot och våld satt stopp för massdemonstrationerna i landet men vi får inte glömma det iranska folkets kamp för mänskliga rättigheter.

Vi får inte glömma deras rätt till fria demokratiska val,
Deras rätt till yttrandefrihet,
Deras rätt att inte fängslas godtyckligt och
rätten att inte bli diskriminerad, vare sig på grund av kön, religionstillhörighet eller etniskt ursprung.

Vi måste kräva ett stopp för våldet och hoten.

Vi måste kräva politiska och juridiska reformer

Vi måste kräva ett stopp för tortyr och att alla samvetsfångar släpps.